

Het Grote Jihad College

Wat drijft Nederlandse jihadisten?

Beste bezoeker van het Haagsch College

Parijs, Brussel, Nice, Berlijn, Londen, Stockholm. De lijst van dodelijke aanslagen door jihadisten in Europese steden wordt steeds langer. Een deel van de aanslagplegers waren teruggekeerde Syriëgangers.

In Syrië zijn nog altijd bijna 200 Nederlandse jihadstrijders. Op het slagveld begaan ze extreme gruweldaden. Wat drijft deze jongeren in de armen van IS? Edwin Bakker, hoogleraar Terrorisme en Contraterrorisme aan de Universiteit Leiden onderzocht het radicaliseringsproces van meerdere Nederlandse Syriëgangers.

Uit hun verhalen komen verrassende conclusies. De directeur van het Institute of Security and Global Affairs ontkracht vanavond de grootste mythes rond deze jihadisten. In tegenstelling tot vaak wordt gedacht zijn het niet allemaal arme jongeren met een moeilijke jeugd of juist doorgedraaide moslimfanatici.

Wat de Syriëgangers wel gemeen hebben is dat ze eenmaal terug in Nederland een groot gevaar zijn voor onze veiligheid. Edwin Bakker neemt de aanpak van de overheid onder de loep. Wat kunnen wij doen ons te beschermen?

Inhoudelijke goodiebag

Als dank voor uw komst bieden we u in samenwerking met Repro van der Kamp deze inhoudelijke goodiebag aan. Hierin vindt u een aantal informatieve en verdiepende artikelen.

Agenda Haagsch College

1 & 2 mei- Het Grote Frankrijk College

1 mei 20:00 uur - Perscentrum Nieuwspoor - 2 mei TivoliVredenburg (Utrecht)

Frankrijk staat voor de spannendste presidentsverkiezingen ooit. Vier kandidaten gaan nek-aan-nek in de peilingen. Van extreemlinks tot extreemrechts en alles ertussen, de Fransen hebben veel te kiezen in de eerste stemronde. Een week later neemt Frankrijk-correspondent Stefan de Vries de twee overgebleven kandidaten onder de loep. Wordt Marine Le Pen echt president? En betekent dat het einde van de EU?

8 mei - Theatercollege Joris Luyendijk

20:15 uur - Koninklijke Schouwburg Den Haag

Brexit, Trump. Niemand zag dit aankomen. Ook Joris Luyendijk niet. Luyendijk beseft dat hij lange tijd in een bubbel heeft geleefd. Hierdoor zag hij niet wat er buiten zijn eigen wereld afspeelde. In zijn theatercollege gaat Luyendijk de strijd aan met deze bubbel. En haalt hij ook u als bezoeker uit uw comfortabele isolement. Wat zien we als we onze eigen bubbel doorprikken? En welke gevolgen heeft dat voor politici en voor onszelf?

De initiatiefnemers van het Haagsch College,
Freek Ewals en Vincent Rietbergen

1 mei
NIEUWSPOORT

HET GROTE FRANKRIJK COLLEGE

door RTL-correspondent Stefan de Vries

HAAGSCH
COLLEGE

Bestemming Syrië: de leefsituatie van Nederlandse 'uitreizigers' in Syrië

Door Peter Grol, Daan Weggemans,
Edwin Bakker en Roel de Bont

Sinds 2012 is een aanzienlijk aantal personen uit het westen, waaronder naar schatting 220 Nederlanders in de richting van het conflictgebied in Syrië (en Irak) getrokken – een aantal dat nog steeds toeneemt. Deze personen sluiten zich doorgaans aan bij salafi-jihadi groeperingen of hieraan verbonden organisaties. Dergelijke groeperingen strijden daarbij niet alleen tegen het regime van al-Assad, maar ook (al dan niet op de langere termijn) voor de oprichting van een islamitische staat. Niet-salafi-jihadi rebellengroepen als het Vrije Syrische Leger hebben daarentegen, voor zover bekend, geen Nederlanders in hun gelederen gehad.

Een blik op de bestaande literatuur leert dat de motieven voor aansluiting bij een beweging als ISIS of Jabhat al-Nusra divers zijn. Zo speelt voor sommigen de wens om Nederland te willen ontvluchten, om wat voor reden dan ook, een belangrijke reden voor een vertrek. Anderen zijn op zoek naar avontuur en spanning of voelen zich aangetrokken tot een context van geweld. Ook vormt de behoefte om op te komen tegen allerlei vormen van onrecht een belangrijk motief voor een uitreis.

Velen zien daarbij een rol als mujahid voor zichzelf weggelegd en denken zo hun plicht tot deelname aan de gewapende strijd (jihad) te vervullen. Ook speelt het sociale netwerk vaak een centrale rol bij een uitreis en de organisatie waarbij iemand uiteindelijk beland. Zo kunnen personen via vrienden of kennissen verhalen horen over een bepaalde organisatie waarmee hun interesse wordt gewekt. Bovendien zijn organisaties steeds voorzichtiger geworden bij de toelating van buitenlanders tot hun gelederen.

ISIS en Jabhat al-Nusra zijn in ons onderzoek reeds beschreven als “s werelds meest geïnfiltreerde organisaties.” Een bekende bij een van deze organisaties zou toetreding vergemakkelijken. Bij Jabhat al-Nusra lijken persoonlijke referenties en aanbevelingen zelfs noodzakelijk om toe te kunnen treden. Een recenter motief lijkt het willen gehoorzamen aan het religieuze appèl van al-Baghdadi op moslims van overal ter wereld om naar het kalifaat te komen en een bijdrage te leveren aan de opbouw en bescherming daarvan (hijra). In

zijn oproep gaf hij aan dat er binnen het kalifaat een specifieke behoefte was aan rechters, artsen, ingenieurs en mensen met bestuurlijke- of militaire ervaring.

Sinds de oprichting van het kalifaat in 2014 heeft de overgrote meerderheid van alle Syriegangers zich gevestigd in de gebieden onder controle van ISIS. Nederlandse uitreizigers vormen hierbij geen uitzondering. Ook is een deel van de uitreizigers die op dat moment bij Jabhat al-Nusra zat of een hieraan gelieerde organisatie in deze periode overgelopen naar ISIS. In de meeste gevallen lijkt sprake van een combinatie van diverse van sociale, praktische en ideologische motieven om naar Syrië af te reizen. Ook de mediaberichten van organisaties als ISIS, Jabhat al-Nusra en Islamitisch Front besteden aandacht aan verschillende praktische, sociale en ideologische zaken. Zij belichten zelf diverse aspecten van het dagelijkse leven in Syrië – waaronder de rol van geweld zowel in als achter de frontlinie.

Het dagelijkse leven in Syrië

Hoe ziet aldaar het dagelijkse leven van mensen eruit? Hoe voorzien zij in hun dagelijkse levensonderhoud? Hoe ziet het leven van een gemiddelde strijder eruit? Welke activiteiten ontplooiën zij? Het dagelijkse bestuur, de financiële situatie en de geldende regels zijn gedurende de burgeroorlog in veel Syrische gebieden aanzienlijk veranderd. Zoals gebleken is sluiten de West-Europese uitreizigers zich vooral aan bij ISIS en, in wat mindere mate, bij Jabhat al-Nusra. Voor onze vraagstellingen is de organisatiestructuur van deze organisaties van belang omdat de dagelijkse ervaringen van mensen hier sterk mee samen hangen en tegen die achtergrond beter begrepen kunnen worden.

In alle gevallen zien we dat in de loop de jaren de gebieden die onder controle staan van ISIS grote veranderingen zijn doorgevoerd, die ook de positie van buitenlanders bepalen. Daarnaast is, om de positie van de meeste Nederlandse uitreizigers beter te begrijpen, ook stilgestaan bij de organisatie en samenstelling van de krijgsmacht van ISIS. Inmiddels zijn er genoeg primaire en secundaire geschreven bronnen en informanten waardoor we een vrij helder beeld van de organisatiestructuur van ISIS hebben kunnen verkrijgen.

Dit is minder het geval voor het bestuur in gebieden die onder controle staan van Jabhat al-Nusra en gelieerde partijen. Dat komt niet alleen omdat we minder informanten hebben gevonden aangezien de meeste West-Europese uitreizigers zich aansluiten bij ISIS, maar ook omdat Jabhat al-Nusra, die primair een militaire organisatie is, in 2014 slechts in beperkte mate geneigd was tot openheid over bijvoorbeeld de organisatiestructuur. Een complicerende factor is dat Jabhat

al-Nusra in de meeste gebieden het gezag met andere groeperingen deelde. Hoewel Jabhat al-Nusra, anders dan ISIS, niet onmiddellijk een islamitische staat wil vestigen, tracht het wel de overheidsvoorzieningen aan te bieden die noodzakelijk zijn geworden door het wegvallen van de centrale staat.

Uit de beschikbare bronnen wordt duidelijk dat ook binnen gebieden van Jabhat al-Nusra recht en orde wordt gehandhaafd door de toepassing van de sharia. Er zijn onder andere verschillende shariarechtbanken ingesteld. Naast de toepassing van het strafrecht spreken deze rechtbanken ook lokale decreten uit die gelijkenis vertonen met de geldende regels in gebieden onder controle van ISIS (zoals over de scheiding van jongens en meisjes op scholen en het sluiten van winkels). Ook distribueert Jabhat al-Nusra voedsel en brood waar nodig en zorgt zij in verschillende gebieden voor drinkwater en elektriciteit.

Een belangrijk onderscheid dat hierbij gemaakt dient te worden is tussen het leven van de lokale bevolking en het leven van personen die een functie binnen deze bewegingen vervullen. Hoewel met name Jabhat al-Nusra een redelijke band onderhoudt met delen van de lokale bevolking, leiden

deze burgers veelal een marginaal bestaan. Door de aanhoudende burgeroorlog is de armoede in Syrië in 2014 verder toegenomen. Veel inwoners verloren hun baan of inkomen en inwoners werden geconfronteerd met prijsstijgingen. Het inkomen van een Syrisch gezin in ISIS gebied – gemiddeld 100 tot 200 dollar (waar vaak minimaal vijf personen mee onderhouden dienen te worden) – is ontoereikend en veel inwoners zijn daardoor voor voeding genoodzaakt zich te wenden tot de gaarkeukens.

Aan personen die voor ISIS werken biedt ISIS loon, voedsel (al dan niet tegen gereduceerd tarief), medicatie en zaken zoals elektriciteit. Dit brengt gezinnen ertoe om een of meerdere gezinsleden toe te laten treden tot de gelederen van ISIS. Aansluiten bij ISIS is echter voor veel inwoners ook iets wat men wil voorkomen. De gewelddadige en arbitraire waarop ISIS straffen uitdeelt heeft bij veel de inwoners geleid tot angst voor deze organisatie. Zij proberen alle mogelijke confrontaties met ISIS te vermijden, waardoor het leven van de lokale bevolking zich voor een groot deel naar binnenshuis heeft verplaatst. Enkel voor noodzakelijke activiteiten, zoals het kopen of halen van voedsel, komen zij buiten. Buitenshuis recreëren komt nog maar zelden voor. Door dit sociale

isolement lijken de straten van steden die in sterke mate worden gecontroleerd door ISIS, zoals Raqqa, relatief leeg.

In gebieden waar nog gestreden wordt (zoals steden aan de frontlinie) lijkt de economische druk nog meer voelbaar. Zo blijven vaak handelaren weg en kunnen door belegeringen, en de schaarste die ten gevolge daarvan optreedt, prijzen nog verder stijgen. Ook zijn elektriciteit en water hier doorgaans in mindere mate beschikbaar. Het onderscheid tussen enerzijds gebieden aan de frontlinie en anderzijds gebieden achter de frontlinie is echter een stuk diffuser sinds de start van de bombardementen door de coalitie.

Het leven van buitenlanders

De focus van dit onderzoek is nadrukkelijk gericht op de situatie van Nederlanders in Syrië. Via verschillende routes reizen Europeanen naar Syrië. Het overgrote deel kwam in 2014 terecht bij ISIS of Jabhat al-Nusra (of een direct hieraan gelieerde organisatie). Bij aankomst worden de mannen van de vrouwen gescheiden, worden zij geregistreerd en worden de mannen ondervraagd over hun achtergrond en hun motieven om naar Syrië af te reizen. Vervolgens worden de mannen naar trainingskampen gebracht. Hier krijgen ze een militaire en theologische training. Ook leggen de uitreizigers een eed van trouw of gehoorzaamheid af (bay'a). Hiermee verklaart de Syriëganger dat alle taken zullen worden uitgevoerd die deze worden opgedragen.

Nadat deze training is doorlopen kunnen buitenlanders in verschillende functies terechtkomen. De meesten zullen worden ingezet als strijder, maar er zijn ook voorbeelden dat personen andere rollen vervullen. Dit kan bijvoorbeeld een baan zijn als arts, als ingenieur, als hacker of bij een van de mediakanalen van de organisaties. Aan personen met dergelijke specifieke expertise is, als gevolg van de 'brain drain' die door het voortdurende geweld in veel gebieden is ontstaan, binnen ISIS en Jabhat al-Nusra grote behoefte.

De functie die iemand uiteindelijk zal vervullen is mede afhankelijk van de individuele voorkeur maar ook van zijn capaciteiten (bijvoorbeeld een bepaalde genoten opleiding of opgedane praktijkervaring in het thuisland). Tevens lijkt in dit kader voor veel functies – denk aan politie of bestuur – de beheersing van het Arabisch (de officiële taal van ISIS) een belangrijke voorwaarde te zijn.

Ook personen met een andere functie dan strijder blijven overigens, door de eerder afgelegde eed, wel reservist en kunnen worden opgeroepen om bepaalde militaire of politieke functies te vervullen. Ook zijn alle mannen bij ISIS in beginsel in het bezit van een wapen.

Voor hun werkzaamheden krijgen buitenlanders een salaris. Een uitreiziger bij ISIS ontvangt gemiddeld 300 tot 800 dollar per maand. Bij Jabhat al-Nusra lijkt het salaris doorgaans iets lager te liggen. Het salaris is afhankelijk van enkele factoren, zoals de functie, de locatie van inzet en de grootte van het gezin van de strijder. Uitreizigers zijn in beginsel verantwoordelijk voor hun eigen levensonderhoud. Het uitgekeerde salaris lijkt doorgaans voldoende om hierin te kunnen voorzien, mede door economische en medische privileges.

Nederlanders komen veelal te wonen in huizen waarvan de oorspronkelijke bewoners zijn gevlucht, verdreven of omgekomen. Opvallend is daarbij dat Nederlanders en Vlamingen vaak bij elkaar in de buurt wonen en een hechte groep vormen. De belangrijkste verklaring hiervoor is de gemeenschappelijke taal die zij spreken. Dit maakt het relatief makkelijk voor Nederlandse uitreizigers om te integreren in hun directe woonomgeving. Omdat ISIS en uitreizigers door een deel van de lokale bevolking gezien worden als bezetters is communiceren en integreren buiten deze directe woonomgeving lastiger.

Buitenlandse vrouwen in deze regio's dienen over het algemeen voornamelijk het gezin. Zij zorgen voor hun echtgenoot en zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. In sommige gevallen vervullen zij ook een rol – via sociale media – bij het stimuleren van de keuze van andere vrouwen in het land van herkomst om ook naar Syrië af te reizen. Een select aantal buitenlandse vrouwen vervult ook een aantal andere functies. Sommige vrouwen zijn lerares, verpleegster, kok of zijn aangesloten bij de Al-Khansaa brigade die erop toeziet dat vrouwen zich zedelijk kleden en gedragen.

Met het salaris dat wordt verdiend kunnen boodschappen worden gedaan, zelfs luxeproducten als chocolade of chips. Veel buitenlanders hebben daarnaast zelf geld meegebracht bij hun uitreis of ontvangen een bijdrage van familie, vrienden en kennissen uit Nederland (met wie zij via internet of telefoon nog geregeld contact hebben). Strijders van ISIS hebben daarnaast recht op een deel van de gemaakte buit tijdens veldslagen. Dit is ook het geval bij Jabhat al-Nusra.

Het leven als strijder

Volgens onze bronnen blijkt dat de meerderheid van buitenlandse mannen naar Syrië afreist om als strijder een bijdrage te leveren aan de gewapende jihad. Zoals aangegeven vormt voor veel personen een bestaan als mujahid (strijder die deelneemt aan de jihad) een aantrekkelijk perspectief en derhalve een voornaam motief om naar Syrië af te reizen. Als 'foreign fighter' bij organisaties als ISIS, Jabhat al-Nusra of een hieraan verbonden organisatie heeft men vervolgens

verschillende taken.

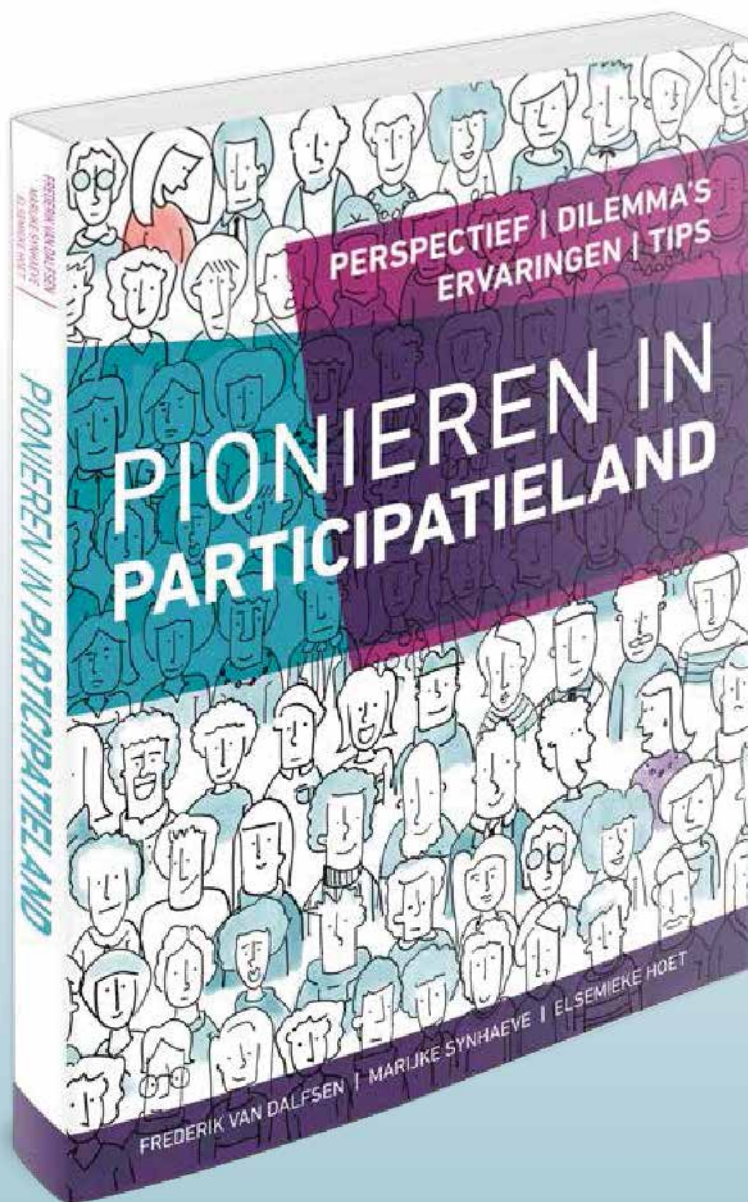
Hiervan valt een algemeen beeld te schetsen. Na hun verhoor en training wordt, in ieder geval bij ISIS, aan alle buitenlanders een wapen ter beschikking gesteld – in veel gevallen een oude Kalasjnikov of een soortgelijk wapen. Het staat strijders vrij om zichzelf (op eigen kosten) verder te bewapenen. Strijders worden ondergebracht in een bataljon (katiba). Deze bataljons zijn samengesteld op basis van culturele overeenkomsten en taal.

Nederlanders en Vlamingen zitten daardoor doorgaans bij elkaar in een bataljon, waar zij onderling Nederlands kunnen spreken. Als buitenlandse strijder kun je vervolgens op verschillende manieren worden ingezet. Bijvoorbeeld om grensbieden of checkpoints te bewaken (ribaata) of na verloop van tijd in de strijd aan de frontlinies. Anderen bewaken gevangenis of zijn (in-)direct betrokken bij martelingen of executies. In hoeverre buitenlandse strijders op een bepaald moment bij dergelijke activiteiten betrokken raken valt niet met zekerheid te zeggen. Dit is afhankelijk van plaats en tijd als ook van de bevelen die worden uitgedeeld door een leidinggevende (emir).

Er is vastgesteld dat strijders periodes aan het front afwisselen met periodes achter de frontlinies. Een periode aan het front kan van een dag tot een aantal weken duren. Eenmaal teruggekeerd van het slagveld genieten zij van de tijd met hun gezin, maar voeren zij ook doorgaans andere taken uit (bijvoorbeeld administratieve werkzaamheden, da'wa of het wachtlopen binnen steden).

De buitenlandse strijders genieten, in ieder geval in de gelederen van ISIS, een speciale positie. Een ISIS strijder heeft privileges ten opzichte van de lokale civiele bevolking. Een buitenlandse ISIS strijder heeft daarnaast ook nog privileges ten opzichte van een lokale ISIS strijder. Hieronder vallen een hoger salaris en het toebedeeld krijgen van een woning. Dit heeft geresulteerd in signalen van onenigheid en interne conflicten. ISIS heeft aangegeven in de toekomst alle strijders mogelijk gelijk te gaan behandelen. Een dergelijke uniforme lijn is nog niet gerealiseerd.

Samenvattend geldt dat de meeste Nederlanders een rol als strijder vervullen, maar dat er ook functies bestaan waarbij personen (in eerste instantie) niet rechtstreeks betrokken zullen zijn bij de gewapende strijd in de frontlinies maar indirect een bijdrage leveren aan een organisatie. Het type en de mate van geweld die hierbij komt kijken is afhankelijk van de desbetreffende functie en het grillige verloop van de burgeroorlog in Syrië.

Het boek 'Pionieren in participatieland'

- Beschrijft bondig wat de participatiesamenleving nu eigenlijk is.
- Bevat uiteenlopende praktijkervaringen van bestuurders, ambtenaren en burgers.
- Laat zien hoe je als gemeente succesvol kunt pionieren in participatieland.

Met dit boek

- Heeft u alle informatie om een goed gesprek te voeren over de participatiesamenleving.
- Raakt u geïnspireerd door de ervaringen van bestuurders, ambtenaren en burgers.
- Heeft u praktische handvatten en tips om het beste te halen uit participatieve trajecten.
- Krijgt u (nog veel) meer zin in participatief werken.
- Weet u ook welke valkuilen er op de loer liggen (en hoe u die kunt omzeilen).

Dit boek is het resultaat van een samenwerking tussen het Nederlands Genootschap van Burgemeesters en Berenschot, met financiële steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het boek bestellen kan via www.berenschot.nl/pioniereninparticipatieland

Nederlands
Genootschap
van Burgemeesters

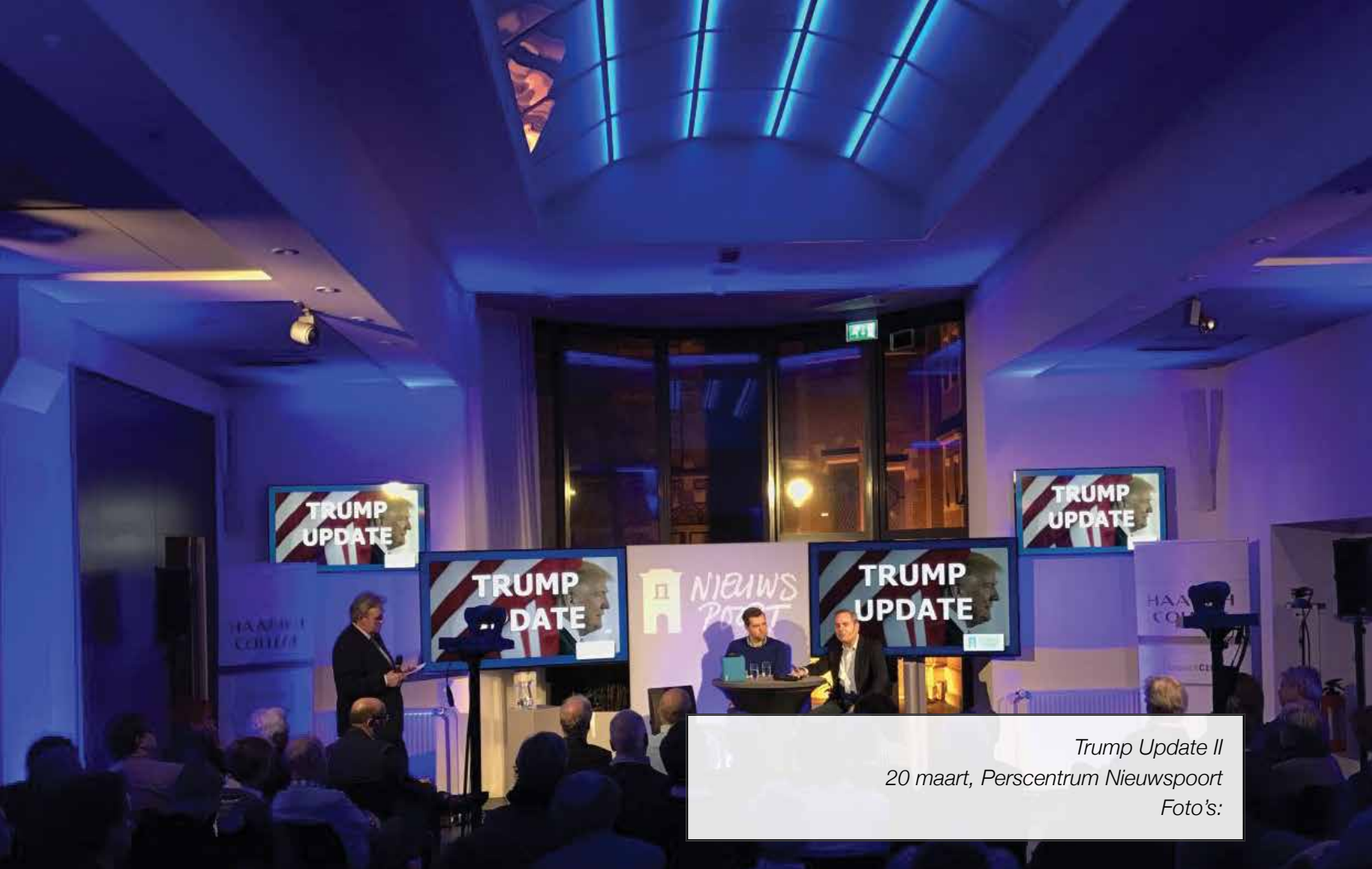
Berenschot

*Joost Vullings, De Erfenis van Pim
10 april, Perscentrum Nieuwspoor
Foto's:*

*Esther de Lange, De Kloof
21 maart, Perscentrum Nieuwspoor
Foto's:*

*Trump Update II
20 maart, Perscentrum Nieuwspoor
Foto's:*

*Lars Duursma, Het Grote Debat College
26 februari, Perscentrum Nieuwspoor
Foto's:*

DE OPGAVEN VAN HET OPENBAAR BESTUUR

Digitalisering, vernetwerking en verknoping van steeds grotere vraagstukken. Ontwikkelingen die zorgen voor pittige uitdagingen voor bestuurders en ambtenaren. Want hoe komt u tot oplossingen die aansluiten bij de huidige fundamentele transitie in het fysieke, sociale en veiligheidsdomein?

Berenschot ondersteunt uw organisatie bij deze opgaven. Door het systematisch verbeteren van sturing. Door inhoudelijke expertise op het vlak van bijvoorbeeld de Omgevingswet, decentralisatie, integriteit en informatieveiligheid. En door het optimaliseren van secundaire processen. Dit doen we vanuit onze eigen visie, gebaseerd op jarenlange praktijk en wetenschap.

Meer weten? Download de brochure 'Berenschot en het openbaar bestuur' op www.berenschot.nl/openbaarbestuur

Berenschot

De leefwereld en denkbeelden van Nederlandse & Belgische Syriëgangers: een analyse van elf Facebook-accounts

Door Peter Grol, Daan Weggemans,
Edwin Bakker en Roel de Bont

Social media, zoals Facebook, spelen een zeer prominente rol in nationale en internationale jihadistische bewegingen; zij worden ook gebruikt door veel Syriëgangers. In dit artikel wordt verslag gedaan van een onderzoek naar de Facebook-accounts van elf Nederlandse en Belgische Syriëgangers. Dit onderzoek kan meer inzicht verschaffen in hun belevingswereld ten tijde van hun verblijf in Syrië en (mogelijk) Irak, maar ook in een onderliggende kwestie die veel politici en beleidsmakers bezighoudt, t.w. vormen Syriëgangers een bedreiging voor de westerse samenlevingen van waaruit zij naar Syrië vertrokken?

Hoewel er in de samenleving grote zorgen bestaan over de mogelijke impact die terugkerende Syriëgangers kunnen hebben, is er tegelijkertijd maar weinig bekend over wat iemand die deelneemt aan de gewapende strijd in Syrië en Irak bezighoudt en welke sentimenten hij/ zij erop na houdt. Dit heeft verschillende redenen. Zo blijkt het voor onderzoekers, maar ook voor overheden, moeilijk inzichten te verwerven in de gesloten omgevingen van waaruit deze jongeren naar Syrië vertrekken. De chaos en de hevigheid van het conflict in Syrië, alsook de angst voor juridische en maatschappelijke repercussies zorgen er bovendien voor dat er slechts een geringe hoeveelheid informatie over deze personen vanuit het zoeker verbonden aan het strijdgebied Nederland en België bereikt.

Sinds het begin van het conflict in Syrië spelen social media zoals Facebook een belangrijke rol bij de verspreiding van Syrische actualiteit. Ook strijders van groepen als Jabhat al-Nusra (JaN) en ISIS maken gebruik van sociale media om al dan niet georganiseerd verslag te doen van de gebeurtenissen aan het front. De AIVD schreef onlangs dat sociale media een zeer prominente rol spelen in nationale en internationale jihadistische bewegingen.

Dit artikel beoogt op basis van een analyse van de Facebook-accounts van in totaal elf Nederlandse en Belgische Syriëgangers inzichten te verschaffen in hun belevingswereld

ten tijde van hun verblijf in Syrië en (mogelijk) Irak. Welke onderwerpen bespreken zij op Facebook? Hoe schrijven zij over geweld? En tonen ze vijandigheid naar westerse samenlevingen nu ze in Syrië zijn? Antwoorden op dergelijke vragen zijn niet alleen van wetenschappelijk belang, maar kunnen ook meer inzichten verschaffen in een onderliggende kwestie die veel politici en beleidsmakers bezighoudt, namelijk: vormen Syriëgangers nu of in de toekomst een bedreiging voor de westerse samenlevingen van waaruit zij naar Syrië vertrokken?

Uiteraard zal dit artikel deze vraag niet definitief kunnen beantwoorden en slechts een aanzet vormen tot verdere studies. Daarvoor is een analyse van sociale media te beperkt en zijn er voldoende goede argumenten te geven waarom mensen niet hun werkelijke (gewelddadige) gedachten of plannen via een online-platform kenbaar zullen maken. Tevens zorgen constante ontwikkelingen binnen Syrië en Irak alsook in westerse landen voor obstakels die het onmogelijk maken een goede voorspelling te doen over het toekomstige gevaar dat Syriëgangers zouden kunnen vormen.

Wij richten ons daarom primair op de, online gedeelde, belevingswereld van de door ons onderzochte personen, door te kijken naar de berichten die zij zelf tijdens hun verblijf in

Syrië of Irak via Facebook verspreiden, om zo het debat over Syriëgangers te voeden met – zij het basale – empirische inzichten die veelal ontbreken in het huidige (wetenschappelijke) onderzoek en de berichtgeving in de media.

Bestuderen van sociale media

Voor deze studie is gekeken naar de berichten van elf personen met een Nederlandse of Vlaamse achtergrond die strijden in Syrië en/of Irak. Zij zijn onderdeel van een grotere groep van naar schatting 120 Nederlanders en 250 Belgen die naar de regio zijn gereisd om deel te nemen aan de gewelddadige strijd aldaar. Ongeveer dertig van de Nederlandse strijders zijn volgens de AIVD inmiddels teruggekeerd, in België wordt dit aantal teruggekeerden op zeventig geschat. Om een eerste beeld te krijgen van de belevingswereld van Syriëgangers ter plaatse, is de meetperiode van maart tot en met juni 2014 gekozen; voor deze periode zijn alle posts bestudeerd die door de onderzochte personen zelf op hun accounts zijn geplaatst (totaal 378).

Meest besproken onderwerpen

Het conflict tussen ISIS en JaN is het meest besproken onderwerp: 22% van alle geanalyseerde posts hebben betrekking op het conflict tussen deze twee groeperingen. Onder de elf Syriëgangers bevinden zich vijf voorstanders

van ISIS en vier voorstanders van JaN. Vijf Syriëgangers kiezen expliciet een kant in het conflict door zich voor een van deze twee par tijen uit te spreken en tegen de andere partij. Vier Syriëgangers spreken zich voor JaN of ISIS uit, zonder de andere groep te bekritisieren. Twee Syriëgangers spreken zich niet uit over het conflict.

De toon van de posts over het conflict tussen JaN en ISIS is vaak fel en zeer uitgesproken. Over en weer bekritisieren Syriëgangers van beide partijen elkaar. Diegenen die zich aansloten bij JaN uiten regelmatig kritiek op de handelwijze van ISIS, en andersom. Een Syriëganger die zich identificeert met JaN bekritiseert de handelwijze van ISIS door een sarcastische vraag te posten:

Vraagje aan ISIS: Hoe lang zijn jullie nog van plan om moslims te blijven vermoorden in Deir Zorr?

Daarnaast verwezen aanhangers van JaN herhaaldelijk naar publicaties van aan al-Qaida gelieerde geestelijken, zoals Ayman al-Zawahiri en Abu Muhammad al-Maqdisi, waarin ISIS wordt bekritiseerd.

Omgekeerd vragen aanhangers van ISIS zich hardop af of aanhangers van jihadistische groeperingen nog wel als moslim kunnen worden beschouwd. Wederzijdse verkettering (takfier) lijkt continu op de loer te liggen, zoals de volgende post van een Syriëganger, die zegt in de Syrische stad Raqqa te verblijven, illustreert:

Daar waar ik altijd terughoudend was in takfeer op jabhat al islamiyyah, kunnen deze bewijzen heel wat veranderen... [opsomming van bewijzen] ... Graag jullie reacties.

Twee van de elf Syriëgangers laten zich in drie posts negatief uit over sji'ieten. Van de vijandigheden tussen sji'ieten en ISIS-strijders die sinds juli 2014 plaatsvinden in Irak, is in voorgaande maanden dus nog weinig terug te zien op de Facebook-accounts van Syriëgangers. Twee andere Syriëgangers laten zich (in totaal negen posts) positief uit over Alevieten, en meer specifiek het regime van Bashar al-Assad. Dat is opvallend, aangezien veelal wordt verondersteld dat Syriëgangers naar Syrië zijn vertrokken om te strijden tegen het regime van al-Assad.

Van vijandschap ten aanzien van Alevieten of sji'ieten is in de periode maart-juni 2014 op de Facebook-pagina's van Syriëgangers dus nauwelijks een spoor teruggevonden. In deze periode trachtten de Syriëgangers vooral het conflict tussen JaN en ISIS te bediscussiëren en elkaar over en weer te bekritisieren. Het conflict waar ze zich in bevinden lijkt in de

meetperiode eerder een intern soennitisch conflict dan een sektarische strijd met andere islamitische groepen met een extremistisch karakter. De content van de Facebook-profielen van Syriëgangers lijkt daarmee een afspiegeling te vormen van de actuele strijd waarin ze destijds fysiek betrokken waren.

Verheerlijking van de jihadistische strijd is met 18% het op een na 'populairste' onderwerp. Mannelijke Syriëgangers tonen foto's waarop zij lachend te zien zijn terwijl zij wapens vasthouden. Regelmatig worden ook 'actiefoto's' gepost waarop een Syriëganger in schiethouding wordt afgebeeld of gewapend in een truck zit. Op de accounts van vrouwelijke Syriëgangers zijn foto's van kinderen met wapens te vinden. Veel van de posts waarin de jihadistische strijd verheerlijkt

wordt, lijken utopisch van karakter: ze roepen een romantische sfeer op waarbij vaak de religieuze kant van de strijder wordt belicht. Een voorbeeld is een foto van een gewapende strijder die zijn wapen heeft afgelegd, maar nog met bivakmuts op tegen een boom uitrust en de koran leest.

De strijd in Syrië, en meer algemeen de jihadistische strijd, wordt bovendien vaak verbeeld en verwoord door apocalyptische uitingen. Zo wordt dikwijls de wens uitgesproken dat Allah de strijders in Syrië de overwinning zal schenken.

Het is bij veel posts niet vast te stellen of deze zijn verspreid met propagandistische motieven, d.w.z. met als doel Nederlandse of Belgische moslims te bewegen deel te nemen aan de jihadistische strijd. Een aantal posts van beeldmateriaal, zoals foto's en video's, lijkt specifiek voor dergelijke doeleinden te zijn verstuurd. Opvallend is bijvoorbeeld een foto waarop een Nederlandse strijder te zien is, met als bijschrift een wervende slogan die gedeeltelijk ontleend is aan een commercial van de Nederlandse Spoorwegen: "Opeens heb je het... je toekomst ligt in het paradijs."

8 mei
KONINKLIJKE
SCHOUWBURG

THEATERCOLLEGE JORIS LUYENDIJK DE BUBBEL

Luyendijk haalt u uit uw comfortzone

HAAGSCH
COLLEGE

ImpactCity

Berenschot

koninklijke
schouwburg

Naast posts waarin de jihadistische strijd verheerlijkt wordt, postten acht van de elf Syriëgangers regelmatig (9% van het totale aantal posts) over het martelaarschap van personen uit hun omgeving. Veelal werden foto's van overleden Nederlandse en Belgische strijders geplaatst, met bijschriften waaruit kan worden opgemaakt dat de Syriëgangers die de post plaatst van dichtbij getuige is geweest van het overlijden van zijn strijdmakker. De dood van strijdmakkers weerhoudt hen er echter niet van zelf de strijd voort te zetten; integendeel, doorlopend spreken de onderzochte Syriëgangers de wens uit zelf ook als martelaar te sterven, zoals in onderstaande post:

Ow mijn geliefde Martelaren wees verheugd jullie zielen zijn bevrijd! InshaAllah [als God het wil] kom ik gauw zit nog vast in deze wereldse gevangenissen! Ya Allah [O God] maak mijn ziel rijp en neem mijn ziel als een martelaar!

De volgende dag post dezelfde persoon:

Nadat ik heb gezien hoe mijn geliefde broeders heen zijn gegaan wens ik niks meer dan het zelfde: heen gaan naar de tevredenheid van mijn heer.

De martelaarsdood wordt zonder uitzondering positief gewaardeerd; en uit de posts blijkt dat Syriëgangers onverschrokkenheid voor de dood als deugdelijk beschouwen. Ook wanneer zij over martelaarschap praten, wordt er vaak geromantiseerd. Zo worden geregeld foto's geplaatst van overleden strijders die trekken van een glimlach rond hun mond hebben: "glimlachende martelaren". Ook getuigen Syriëgangers vaak positief over de "wonderlijke geuren" die opstijgen van de lichamen van overleden strijders.

Dat de status van martelaarschap belangrijk is voor Syriëgangers, blijkt wanneer die status door derden in twijfel wordt getrokken. In onderstaande post spreekt een strijder van JaN zijn woede uit over ISIS-strijders die stellen dat overleden strijders van JaN in het hiernamaals niet de status van martelaar verkrijgen omdat deze strijders voor een afvallige groepering zouden vechten.

Iemand van die Nederlandstalige juhal [dwalers] van Isis, zegt dat [dan volgen zes namen van overleden Belgische en Nederlandse strijders] GEEN shuhada [martelaren] zijn omdat ze onder de kafir murtad vlag [vlag van ongelovigen en afvalligen] van Jabhat Julani [geuzennaam voor Jabhat al-Nusra, vooral gebruikt door ISIS-strijders] vochten!!!! Wat moet je hierop antwoorden?????!!!

Uit de analyse blijkt eveneens dat Syriëgangers – zij het in (veel) mindere mate – ook posts plaatsen over onderwerpen

die concreet verwijzen naar lijfstraffen. In negen posts laten in totaal vijf Syriëgangers zich positief uit over kruisiging, onthoofding en geseling van vermeende misdadigers. Zoals in onderstaande post (bijbehorende afbeelding is niet weergegeven vanwege het schokkende beeld):

Vandaag hing er weer iemand aan het kruis in [STAD], deze keer met een ondragelijke stank, iemand van FSA (vrije Syrische leger) die een gevangene Muhajira van #IS heeft verkracht. Zijn zwarte gezicht zegt genoeg over zijn eindbestemming. Moge allah zijn gezicht nog zwarter laten worden door het vuur in de hel. Laat dit een teken van Allaah zijn, en vergelijk deze met de witte stralende gezichten van de Shuhadaa.

In alle negen posts worden lijfstraffen vergoelijkt en als rechtvaardig omschreven. Lijfstraffen zoals kruisigingen en onthoofdingen, die door internationale media vaak worden

omschreven als misdadig en onmenselijk, worden in de negen aangetroffen posts juist als positief beoordeeld. Zo plaatste een Nederlandse strijder een foto van zichzelf in gevechtstenuue, poserend voor iemand die gekruisigd is, met het bijschrift: "Soldaat van Bashar".

Posts met betrekking tot Nederland

De overgrote meerderheid van de posts van de elf personen die zich ten tijde van deze analyse in Syrië of Irak bevonden, hebben betrekking op wat ze daar zien en meemaken. Daarnaast zijn er zes relevante posts die inzicht geven in hoe zij aankijken tegen de westerse samenlevingen waarin zij zijn opgegroeid en in wat zij van moslims verwachten die niet naar Syrië zijn vertrokken. In twee posts wordt expliciet opgeroepen tot het plegen van aanslagen in Nederland en België.

OVERHEMD
CADEAU
BIJ AANKOOP
VAN EEN PAK

PAKKEN FABRIEK

VITALE BARBERIS CANONICO
X 1663 X

€499

NOORDEINDE 44

WWW.PAKKENFABRIEK.NL

DENHAAG@PAKKENFABRIEK.NL | 070 752 1283

*GELDIG JAN/FEB 2017 OP NIEUWE COLLECTIE VOOR HAAGSCH COLLEGE BEZOEKER - BETREFT MICHAELIS OVERHEMD

Twee Syriëgangers postten in de meetperiode eenzelfde lijst met tips over hoe in Syrië te geraken. In de lijst stonden reisroutes, een veilige manier om aan vliegtickets te komen en een lijstje met praktische spullen: een “paklijst”. Opvallend was dat de lijst maar enkele dagen op de accounts was te vinden en vervolgens was verdwenen. In het commentaar onder een van de posts werden vóór hun verwijdering opmerkingen geplaatst over het gevaar van het plaatsen van dergelijke posts. “De AIVD leest mee”, zo werd in een van de reacties gewaarschuwd.

Uit andere posts blijkt dat sommige Syriëgangers de discussie die in Nederland over hen gaande is, goed volgen. Twee van hen plaatsten filmpjes waarin ze Nederlanders en Belgen oproepen vragen te stellen over de strijd in Syrië en het leven als strijder. De vraag-antwoord-sessies hebben volgens de Syriëgangers tot doel “tegenwicht te bieden” aan het door de “westerse media” en “terrorisme-deskundigen” gepresenteerde beeld van Syriëgangers. Ook reageren ze op aangekondigde overheidsmaatregelen die tegen hen worden genomen. Zowel een Belgische als een Nederlandse Syriëganger reageerde op nieuwsberichten over aangekondigde overheidsmaatregelen tegen Syriëgangers. Onderstaande tekst werd gepost boven een foto van een brandend Nederlands paspoort:

Trek onze paspoorten in, zet onze zogenaamde uitkeringen stop.. wallaahi [bij God] wij zijn vereerd dat wij niks meer met jullie te maken hebben!

Tot slot dient vermeld te worden dat sommige Syriëgangers sporadisch berichtgeving van Nederlandse media op hun tijdlijn plaatsen. Zo plaatsten twee van hen een kort bericht over twee (verschillende) geweldsincidenten waarbij eenmaal een Nederlandse en eenmaal een Belgische vrouw die een niqab draagt het slachtoffer was.

Conclusie

Facebook-posts van Syriëgangers kunnen inzichten verschaffen in hun belevingswereld. Wat maakt een Nederlandse of Belgische strijder in Syrië mee en hoe kijkt hij/zij aan tegen het land van herkomst? Uit de onderzochte Nederlandsestalige posts van elf van deze Nederlandse en Belgische Syriëgangers blijkt dat bij alle subjecten geweld, zowel in ideologische als praktische zin, een belangrijke rol speelt in hun wereldbeleving.

De meeste posts refereren aan de strijd in Syrië waaraan zij deelnemen of zij verheerlijken in meer algemene zin de jihadistische strijd en het martelaarschap. Bovendien blijkt dat sommige Syriëgangers concrete gewelddadigheden, zoals

executies en andere lijfstraffen, in hun omgeving vergoelijken of dat ze zelf(s) bij deze gewelddadigheden betrokken zijn.

De meeste onderzochte Syriëgangers postten niet of nauwelijks berichten die betrekking hebben op Nederland of België; zij lijken zich niet (meer) bezig te houden met ontwikkelingen in eigen land. Een klein aantal van hen is hun land van herkomst echter niet vergeten: ze roepen op tot het plegen van geweld in hun land van herkomst en roepen Nederlandse en Belgische moslims op naar Syrië te reizen. Deze Syriëgangers tonen daarnaast hun afkeer tegen geweld dat zich richt op moslims in Nederland en overheidsmaatregelen tegen (potentiële) Syriëgangers.

Deze inzichten zijn gebaseerd op slechts een beperkt aantal observaties. Desondanks kan op basis van deze eerste eenvoudige analyse een aantal tentatieve conclusies worden getrokken die een bijdrage kunnen leveren aan een nuancering van het beeld dat we van Syriëgangers hebben. Daarnaast biedt deze analyse aanknopingspunten voor verder onderzoek dat kan leiden tot beter inzicht in de dreiging die van Syriëgangers uitgaat. Deze studie toont aan dat een deel van de Syriëgangers (twee van de elf), gezien hun expliciete oproep aanslagen te plegen in Nederland en België, als een acuut gevaar kan worden beschouwd voor de landen van herkomst. Ook kunnen zij, onder andere door persoonlijk gedeelde tips en ervaringen over het reizen naar Syrië, een rekruterende rol spelen.

VAN STOCKUM
BOEKVERKOPERS

BELEEF BOEKEN
BIJ VAN STOCKUM
AAN HET SPUI

www.vanstockum.nl | facebook.com/vanstockum

Spui 40 | 2511 BS Den Haag
T 070 - 3028110 | E spui@vanstockum.nl

**START
THE
RIOT,
IT'S OK**

ImpactCity

www.impactcity.nl
@HagueInnovators

Parlementaire Monitor

Deze monitor geeft toegang tot het hele parlementaire besluitvormingsproces. Van consultatie tot implementatie: de monitor stelt u in staat om alles real time en op de voet te volgen.

De Parlementaire Monitor geeft duidelijk aan in welke fase de besluitvorming verkeert. Kunt u nog invloed uitoefenen of is het nog slechts een kwestie van afhameren in de Eerste Kamer? Ook wordt gemeld wie de belangrijkste stakeholders zijn en hoe u deze kunt bereiken. Zo kunt u tijdig en doeltreffend inspelen op nieuwe wet - en regelgeving.

Door informatie te bundelen in dossiers geeft de Parlementaire Monitor direct antwoord op de belangrijkste vragen. U hoeft de informatie niet uit een groot aantal losse documenten bij elkaar te zoeken. Denk aan vragen als:

- Wat is de stand van zaken?
- Wat staat nog te gebeuren?
- Wie zijn de betrokkenen?
- Wat is de status van moties?
- Welke dossiers zijn verwant?
- Wat zijn de bronnen?

De actuele stand van zaken in een oogopslag

Meer informatie?

- parlementairemonitor.nl
- mail ons op info@parlementairemonitor.nl

DE WERELD IN BEELDEN

Beeld is in de wereld waarin wij leven steeds bepalender. We denken steeds meer in beelden. We communiceren steeds meer in beelden. Beelden lijken onze nieuwe woorden. dpa picture alliance is een beeldbank met meer dan 25 miljoen foto's. Dagelijks stromen er honderden nieuwe foto's binnen. Foto's van nu en foto's van toen. Van over de hele wereld, met als specialisatie Duitsland. www.picture-alliance.com. Voor uw communicatie en publicaties.

pa-picture alliance
A company of the dpa Group

Contact voor Nederland: Edouard van Arem | Strandhuis Communicatie

www.picture-alliance.com | 06 46 13 33 91 | foto@strandhuis-communicatie.nl

Ben jij een young professional en woon of werk je in Den Haag? Dan wordt het tijd dat je YoungTheHague leert kennen!

YoungTheHague verbindt & inspireert

YoungTheHague is hét stadsbrede netwerk waar overheid en bedrijfsleven samenkomen: een netwerk voor alle young professionals in Den Haag. Dankzij YoungTheHague kunnen young professionals contacten opdoen buiten hun eigen organisatie en een 'kijkje over de schutting' nemen.

Benieuwd welke YoungTheHague evenementen eraan komen of wil je zelf actief worden? Check de agenda en vacatures op www.youngthehague.nl!

PAARD

PAARD.NL PRINSEGRACHT 12 DEN HAAG

ZA. 06 MEI

**RESIDENTIE
ORKEST SPEELT
A SYMPHONY
OF HORROR**

ZO. 14 MEI

PUUR GELUL
MET O.A. ALI-B, TIJL BECKAND EN MARTIJN KONING

DO. 08 JUNI

PAUL WELLER

DO. 27 JULI

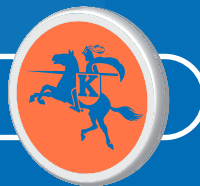
MILOW
IN ZUIDERPARKTHEATER

DI. 24 OKTOBER

MARCUS MILLER

TROTSE PARTNER VAN HET HAAGSCH COLLEGE

REPRO- VAN DE KAMP

PAPIER | DIGITAAL | 3D

WEGASTRAAT 40, DEN HAAG | TELEFOON: 070-3476464

WWW.REPROVANDEKAMP.NL